

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy w Limanowej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Hybel
-----------------	----------------------

Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Kasińska
--------------	--

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2018 roku w Limanowej

na rozprawie

sprawy z wniosku I. P.

z udziałem P. P. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić nierówne udziały stron w majątku wspólnym, poprzez przyjęcie, że udział wnioskodawczyni I. P. wynosi 70% a udział uczestnika P. P. (1) wynosi 30%,

II. ustalić, że przedmiotem majątku wspólnego są:

1. działka ewidencyjna nr (...) położona w K. gmina M. – objęta księgą wieczystą nr (...), o wartości 98.226 zł (dziewięćdziesiąt osiem tysięcy dwieście dwadzieścia sześć złotych),
2. nakłady w postaci budynku mieszkalnego nr (...) wybudowanego na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w K. – objętej księgą wieczystą nr (...) o wartości 445.322 zł (czterysta czterdzieści pięć tysięcy trzysta dwadzieścia dwa złote),
3. nakłady w postaci wiaty garażowej wybudowanej na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w K. – objętej księgą wieczystą nr (...) o wartości 22.683 zł (dwadzieścia dwa tysiące sześćset osiemdziesiąt trzy złote),
4. nakłady w postaci dachu nad budynkami gospodarczymi i nad warsztatem, zlokalizowanymi na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w K. – objętej księgą wieczystą nr (...) o wartości 18.184 zł (osiemnaście tysięcy sto osiemdziesiąt cztery złote),
5. ruchomości:
 - zmywarka o wartości 500 zł,
 - lodówka o wartości 300 zł,

- zamrażarka o wartości 500 zł,
- pralka o wartości 350 zł,
- kuchenka gazowa o wartości 150 zł,
- kosa spalinowa o wartości 500 zł,
- przyczepa samobierająca o wartości 3900 zł,
- ciągnik rolniczy C360 o nr rej. (...) o wartości 12.400 zł,
- sadzarka o wartości 500 zł,
- kombajn zbożowy o wartości 4.500 zł,
- przewracarka o wartości 1500 zł,
- samochód S. (...) o nr rej. (...) o wartości 4900 zł,
- komoda L. o wartości 150 zł,
- meble kuchenne o wartości 1050 zł,
- stół kuchenny i 6 krzeseł o wartości 800 zł,
- lampa o wartości 25 zł,
- krzesła tapicerowane w ilości 8 szt. o wartości 3200 zł,
- stół o wartości 500 zł,
- komoda R. o wartości 400 zł,
- komoda pod TV o wartości 400 zł,
- kanapa o wartości 200 zł,
- żyrandol o wartości 30 zł,
- zasłony o wartości 10 zł,
- karnisze podwójne o wartości 80 zł,
- kwietniki o wartości 120 zł,
- świeczniki o wartości 117 zł,
- szafa wnękowa o wartości 850 zł,
- materac o wartości 300 zł,
- szafka z umywalką o wartości 200 zł,
- łóżko o wartości 110 zł,
- szafka o wartości 120 zł,

- szafa trzydrzwiowa o wartości 500 zł,
- biurko o wartości 50 zł,
- szafa o wartości 400 zł,
- komoda o wartości 250 zł,
- łóżko o wartości 240 zł,
- biurko o wartości 50 zł,
- stolik pod kino domowe o wartości 120 zł,
- karnisz o wartości 20 zł,
- lampa o wartości 30 zł,
- meblościanka o wartości 650 zł,
- łóżko o wartości 110 zł,
- fotele w ilości 2 szt. o wartości 280 zł,

6. środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży urządzenia T. w kwocie 1750 zł (jeden tysiąc siedemset pięćdziesiąt złotych),

III. dokonać zniesienia współwłasności majątku wspólnego w ten sposób, że:

a) opisaną w punkcie II. 1 postanowienia nieruchomości oraz samochód S. (...) o nr rej. (...) – tj. składniki majątkowe o łącznej wartości 103.126 zł (sto trzy tysiące sto dwadzieścia sześć złotych) przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni I. P.,

b) opisane w punkcie II. 2 - 4 nakłady oraz ruchomości opisane w punkcie II. 5 (z wyjątkiem samochodu) i środki pieniężne opisane w punkcie II. 6 – tj. składniki majątkowe o wartości 524.401 zł (pięćset dwadzieścia cztery tysiące czterysta jeden złotych) przyznać na wyłączną własność uczestnika P. P. (1),

IV. zasądzić od uczestnika P. P. (1) na rzecz wnioskodawczyni I. P. spłatę w kwocie 336.142,90 zł (trzysta trzydzieści sześć tysięcy sto czterdzieści dwa złote i dziewięćdziesiąt dwa grosze) – płatną w terminie do 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia,

V. oddalić wniosek wnioskodawczyni o rozliczenie pożytków pobranych przez uczestnika P. P. (1),

VI. oddalić wniosek uczestnika o rozliczenie nakładów z jego majątku osobistego na majątek wspólny,

VII. przyznać ze środków budżetowych Skarbu Państwa na rzecz adw. T. S. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu kwotę 14.400 zł (czternaście tysięcy czterysta złotych) oraz kwotę 3312 zł (trzy tysiące trzysta dwanaście złotych) tytułem podatku od towarów i usług według skali 23% – to jest łącznie 17.712 zł (siedemnaście tysięcy siedemset dwanaście złotych),

VIII. przyznać ze środków budżetowych Skarbu Państwa na rzecz adw. K. W. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi z urzędu kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) oraz kwotę 1656 zł (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt sześć złotych) tytułem podatku od towarów i usług według skali 23% – to jest łącznie 8856 zł (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć złotych),

IX. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa,

X. orzec, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 15 listopada 2018 roku

Wnioskodawczyni I. P. wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego I. P. i P. P. (1) wchodzi: nakłady w postaci budynku mieszkalnego oraz budynków gospodarczych i stolarni znajdujących się na dz. ew. 649, własność dz. ew. 648/7 położonej w K. i ruchomości. Wniosła ponadto o ustalenie nierównych udziałów stron w powstaniu majątku dorobkowego: wnioskodawczyni I. P. 70%, uczestnik P. P. (1) 30 %. Dokonanie przez Sąd podziału majątku dorobkowego poprzez przyznanie całego majątku dorobkowego stron na wyłączną własność uczestnikowi i zasądzenie od niego na rzecz wnioskodawczyni spłaty według wyliczenia biegłego. W uzasadnieniu wskazała, iż uczestnik nadużywał alkoholu w sposób uniemożliwiający mu normalne funkcjonowanie i egzystencję. Jego nałóg stał się tak dużym problemem rodziny i życiowym stron, że ostatecznie doprowadził do rozpadu małżeństwa i zerwania jakichkolwiek więzi rodzicielskich uczestnika z pięciorgiem swoich dzieci. Uczestnik jest bardzo mocno uzależniony od alkoholu i to jemu podporządkował swoje życie i mimo wielu prób jego ratowania przez wnioskodawczynię, uczestnik nie zaprzestał picia. Był on dwukrotnie karany za znęcanie się psychiczne i fizyczne nad rodziną wyrokami tut. Sądu. Gdyby nie upór, charakter i odporność psychiczna wnioskodawczyni rodzina ta nie miała by żadnych środków na przeżycie. Uczestnik mimo wielu możliwości zarobkowania, przez alkohol, od 2002r. nie przyczyniał się w żaden sposób do utrzymania domu i rodziny, trwoniąc wszystko co udało się rodzinie osiągnąć. Mimo że posiada on gospodarstwo rolne, las i niegdyś warsztat stolarski nie przekazywał on żadnych środków na utrzymanie i wykończenie domu nie wspominając już o podstawowych płatnościach i zakupach dla rodziny. Uczestnik zaprzestał łożenia na utrzymanie rodziny i czyni to nadal nie wpłacając żadnych alimentów na dzieci.

W piśmie z dnia 22 marca 2017 roku (k.252-259) uczestnik P. P. (1) wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego małżonków do podziału wchodzi nakłady na budynek mieszkalny posadowiony na działce ewidencyjnej nr (...) w postaci tynkowania zewnętrznego i wewnętrznego budynku mieszkalnego tylko w zakresie robocizny, wartość blachy na dach plus robocizna, ruchomości i działka ew. 648/7. Wniósł o oddalenie wniosku o nierówne udziały. Przyznanie na rzecz wnioskodawczyni ruchomości tj. zmywarki, kuchenki gazowej, pralki, samochodu osobowego marki S. (...) oraz działki ewidencyjnej nr (...). Na jego rzecz wniósł o przyznanie nakładów na budynek mieszkalny oraz pozostałych ruchomości. Podniósł, że strony z majątku wspólnego wyłożyły na nie środki tylko na tynkowanie zewnętrzne i wewnętrzne budynku mieszkalnego i tylko w zakresie robocizny oraz pokryły wartość zakupu blachy na dach i robocizną przy jego wykonaniu. Środki na ten cel pochodziły z pieniędzy uzyskanych z prezentów ślubnych. Drewno na dach pochodziło z lasu uczestnika. Pozostałe nakłady na budynek dokonane zostały z materiałów własności uczestnika, który zakupił on sam bądź jego rodzice jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego przez strony. Miedzy innymi było to 2 tysiące pustaków max, 1350 pustaków pianowych, pustaki hasiowe wykonane przez uczestnika systemem gospodarczym, 2 wagony piasku, 3 tony stali, wapno. Stolarka wykonana została z drewna z lasu uczestnika przez jego ojca, który jest stolarzem i uczestnika, który mu pomagał, była również przez nich montowana.

Wnioskodawczyni na rozprawie poprzedzającej wydanie postanowienia ostatecznie wniosła o ustalenie nierównych udziałów jak we wniosku i o przyznanie na jej rzecz dz. ew. 648/7, samochodu S. (...) i spłaty wynikających z jej udziału. Sprzeciwiła się przyznaniu jej maszyn rolniczych, wskazując iż nie ma gdzie przechowywać ciągnika rolniczego i kombajnu. Ponadto obawia się, że uczestnik sprzedaje części z kombajnu.

Strony ponadto zgodnie wniosły:

- o nierozliczanie w tym postępowaniu inwentarza żywego, który nie wchodzi w skład majątku wspólnego,
- o nierozliczanie w tym postępowaniu ruchomości nieobjętych opinią biegłego rzeczoznawcy, którymi strony już się podzieliły, z wyjątkiem środków pieniężnych w kwocie 1750 zł, które uczestnik uzyskał ze sprzedaży urządzenia T. (k.471) .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. P. i P. P. (1) zawarli związek małżeński w dniu 16 lipca 1994 roku. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 26 lutego 2016 roku o sygn. I C 1544/14 rozwiązał przez rozwód małżeństwo wnioskodawczynie i uczestnika. W początkowym okresie małżeństwa stosunki między małżonkami były dobre. Z małżeństwa pochodzi piątka dzieci, które urodziły się w (...), 1996, 1998, 2000 i 2003 roku.

Dowód: wyrok rozwodowy k. 6, przesłuchanie wnioskodawczynie k. 359/2-361.

Po zawarciu małżeństwa strony mieszkały w starym domu należącym do uczestnika. Wnioskodawczynie i uczestnik rozpoczęli budowę domu na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w Kasince Wielkiej w roku 1998, a wprowadzili się do niego w 2003 roku. Rodzina wnioskodawczynie pomagała małżonkom finansowo i rzeczowo. Matka I. P. - z uwagi na nadużywanie alkoholu przez uczestnika od 2001 roku – przekazywała środki pieniężne pochodzące z renty, bądź sprzedaży produktów z gospodarstwa rolnego na budowę bezpośrednio córce. Wymieniona podarowała córce na budowę domu między innymi 1.000 \$, za co zakupiono piasek, cement, wapno. (...) pomagał także S. D. i A. P. (1), którzy pożyczali pieniądze wnioskodawczynie na budowę domu i zakup potrzebnego wyposażenia. I. P. zwróciła pożyczone kwoty. Dom został wybudowany tzw. metodą gospodarczą – podczas budowy pomagali członkowie rodziny małżonków, m.in. J. P. i J. W.. Stolarkę, schody i boazerię zrobił ojciec uczestnika, pomagał także przy pracach związanych z fundamentami. Drewno pochodziło z lasu należącego do uczestnika. Pomoc przy budowie świadczyły także osoby obce dla stron. Przy pracach hydraulicznych i elektrycznych pomagał głównie brat wnioskodawczynie. I. P. zaciągnęła kredyty między innymi na zakup mebli kuchennych, płytek do kuchni i mebli do sypialni, które spłaciła w późniejszym czasie.

Rodzice uczestnika – J. i A. P. (2) – posiadali pustaki hasiowe, których część została przeznaczona na budowę domu wnioskodawczynie i uczestnika. Wnioskodawczynie i uczestnik zakupili blachę za pieniądze ze ślubnych prezentów. Tynkowanie budynku wewnątrz i zewnątrz nastąpiło ze środków majątku wspólnego.

W latach 2008-2010 strony wybudowały wiatę garażową na maszyny rolnicze na działce stanowiącej własność uczestnika (działka ewidencyjna nr (...)). Na przełomie 2010 i 2011 roku małżonkowie przykryli nowym dachem budynki gospodarcze i warsztat zlokalizowane na działce uczestnika (działka ewidencyjna nr (...)). Towary zostały zakupione za pieniądze z wynagrodzenia wnioskodawczynie, uczestnik świadczył pracę fizyczną. W pracach pomagał brat wnioskodawczynie.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawczynie k. 359-2361, zeznania Z. D. k. 292/1-293/1, zeznania G. P. k. 293, zeznania P. P. (2) k. 293/2-293/2, zeznania W. P. k. 294/2-295, częściowo zeznania A. P. (2) k. 301/2-302/1, częściowo zeznania J. P. (brat uczestnika) k. 303, zeznania A. D. k. 303, częściowo zeznania A. P. (1) k. 343/2-344/1, zeznania Z. D. k. 344, zeznania B. P. k. 344/2-345.

Działka ewidencyjna nr (...) o pow. 0,450 ha położona w K., objęta księgą wieczystą nr (...), na której małżonkowie dokonali budowy domu stanowi własność P. P. (1). P. P. (1) jest także właścicielem działek ewidencyjnych (...) (objętych wymienioną księgą wieczystą) oraz działki nr (...) położonych w K.. Własność P. P. (1) stanowi udział wynoszący $\frac{3}{4}$ w prawie własności nieruchomości obejmujących działki (...) o łącznej pow. 4,0800 ha położonej w K.. Uczestnik jest także wpisany w rejestrze gruntów jako posiadacz samoistny w $\frac{1}{14}$ części działek ewidencyjnych nr (...) o łącznej pow. 0,4800 ha położonych w K..

Dowód: odpis księgi wieczystej k. 11-16, wypis z rejestru gruntów k. 17, 19, 40-40.

I. P. od 1997 roku pracowała jako pracownik biurowy. Przez pewien czas dziećmi małżonków zajmowała się matka uczestnika - A. P. (2). Wnioskodawczynie z uwagi na nałóg uczestnika bała się zostawiać dzieci pod jego opieką. Podczas trwania małżeństwa wnioskodawczynie wstawiała pomiędzy 5 a 6 godziną, by przed zrobieniem dzieciom śniadania i pójściem do pracy wykonać niezbędne czynności przy zwierzętach w stajni. W późniejszym czasie z uwagi na urodzenie dzieci wnioskodawczynie przebywała na urlopie, otrzymując świadczenia z tytułu macierzyństwa. Wróciła

do zawodowej pracy w 2001 roku. Od dnia 30 lutego 2012 roku wnioskodawczyni zatrudniona pozostaje w firmie zajmującej się pośrednictwem ubezpieczeniowym (...) i z tego tytułu w marcu 2016 roku otrzymała wynagrodzenie w wysokości 1.355,69 zł netto.

P. P. (1) w początkowych latach małżeństwa pracował dorywczo w Niemczech, a w późniejszym czasie prowadził zakład stolarski, który pierwotnie należał do jego ojca. Od roku 1996 uczestnik nie pracuje zawodowo. Pieniądze, które zarobił podczas dorywczych prac wydawał na alkohol. P. P. (1) bezskutecznie uczestniczył w leczeniu odwykowym. Zdarzyło się, że uczestnik zabierał drobne kwoty swoim dzieciom.

Początkowo na gospodarstwie rolnym prace wykonali oboje małżonkowie wraz z dziećmi. W późniejszym okresie – od przełomu roku 2003 i 2004 - uczestnik z uwagi na nałóg zaprzestać pracować w gospodarstwie. Rodzina uczestnika – szczególnie rodzice – pomagała podczas prac. Osobami decyzyjnymi w sprawach związanych z gospodarstwem byli głównie rodzice uczestnika. Wymienieni oczekiwali od I. P. i dzieci stron większego zaangażowania w wymienione prace.

Podczas trwania małżeństwa opieka nad dziećmi i dbanie o dom spoczywało na I. P.. Wymieniona między innymi opłacała rachunki, wozila dzieci do lekarzy, organizowała środki pieniężne na zakup maszyn do gospodarstwa.

Dowód: zaświadczenie o dochodach k. 22, przesłuchanie wnioskodawczyni k. 359/2-361, zeznania Z. D. k. 292/1-293/1, zeznania G. P. k. 293, zeznania P. P. (2) k. 293/2-294/1, zeznania W. P. k. 294/2-295, częściowo zeznania J. P. k. 300/2-301/2, częściowo zeznania A. P. (2) k. 301/2-302/1, zeznania S. Ł. k. 302/2, częściowo zeznania J. P. (brat uczestnika) k. 303, częściowo zeznania S. L. k. 304, zeznania A. D. k. 332, częściowo zeznania A. P. (1) 342/2-344/1, zeznania Z. D. k. 344, zeznania B. P. k. 344/2-345, zeznania S. N. k. 345/1, zeznania M. C. k. 345, prywatne wyliczenia wnioskodawczyni k. 130, faktury i potwierdzenia przelewów k. 131-247.

Podczas trwania małżeństwa P. P. (1) niejednokrotnie stosował przemoc fizyczną wobec wnioskodawczyni. W miejscu zamieszkania stron kilkakrotnie interweniowała Policja z uwagi na zachowanie uczestnika. Wymieniony przebywał na izbie wytrzeźwień oraz prowadzona była przeciwko niemu procedura Niebieskiej Karty. I. P. z uwagi na agresywne zachowanie uczestnika i wszczynane awantur pod wpływem alkoholu zmuszona była wyprowadzić się z dziećmi z zajmowanego domu. Uczestnik zaczął wówczas wynajmować wspólnie wybudowany dom osobom trzecim. Środki uzyskane z czynszu najmu wydawał na alkohol, nie przekazywał żadnych kwot wnioskodawczyni. Uczestnikowi z uwagi na jazdę samochodem w stanie nietrzeźwości zatrzymano prawo jazdy w dniu 13 maja 2007 roku.

W roku 2007 I. P. zwróciła się do swojego brata o pomoc, gdyż uczestnik użył wobec niej i dzieci przemocy. Wnioskodawczyni po pewnym czasie wybaczyła mężowi i wróciła od domu. W dniu 9 listopada 2014 roku wnioskodawczyni wraz z dziećmi ponownie wyprowadziła się z domu.

W styczniu 2015 roku P. P. (1) udał się na leczenie odwykowe, jednakże było ono bezskuteczne, a zachowanie wymienionego nie uległo poprawie.

W czerwcu 2015 roku uczestnik został oskarżony o to, że w okresie od bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 2012 roku do 9 listopada 2014 roku w K., rejonu (...), mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu i pokierowania swoim postępowaniem znęcał się psychicznie i fizycznie nad żoną I. P. oraz psychicznie nad dziećmi P., G., W., A. i B. w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwym wszczynał z nimi awantury, w trakcie których wyzywał ich wulgarnymi słowami, zakłócał spoczynek nocny żądając przygotowania posiłków i zmuszając do pracy w gospodarstwie, wyrzucał z mieszkania, zabraniał korzystać z pożywienia i urządzeń domowych, rzucał różnego rodzaju przedmiotami, a nadto żonie groził zabiciem oraz popychał ją i szarpał, tj. o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k.

Dowód: akt oskarżenia k. 13-14, zeznania G. P. k. 293, zeznania P. P. (2) k. 293/2-294/1, zeznania W. P. k. 294/2-295, częściowo zeznania A. P. (2) k. 301/2-302/1, częściowo zeznania J. P. (brat uczestnika) k. 303, zeznania A. D. k. 332, zeznania Z. D. k. 344, zeznania S. N. k. 345/1, przesłuchanie wnioskodawczyni k. 359/2-361

Uczestnik, wnioskiem z dnia 1 września 2015 roku, zawiadomił Starostwo Powiatowe w L. o zmianie adresu zameldowania na K. 671, (...)-(...) K. (poprzedni adres zameldowania: K. 174).

P. P. (1) w roku 2015 przeszedł leczenie związane z chorobą zwyrodnieniową kręgosłupa z dyskopatią i przewlekłym zespołem bólowym. U uczestnika zdiagnozowano m.in. niewielką prawowypukłą skoliozę, cechy spłylenia fizjologicznej lordozy lędźwiowej, osteofity na trzonach kręgow lędźwiowych. Był hospitalizowany w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania spowodowanymi użyciem alkoholu (tzw. zespół uzależnienia). Początkiem roku 2016 uczestnikowi towarzyszyły myśli samobójcze, występowały u niego zaburzenia depresyjne. Badanie TK głowy wykazało widoczne objawy atrofii korowej tkanki mózgowej. W ostatnim kwartale roku 2016 uczestnik był osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Występujące napady padaczki były następstwem zespołu uzależnienia.

Dowód: wypis z rejestru gruntów k. 40-10, dokumentacja medyczna k. 47-72, 95-118, częściowo zeznania A. P. (2) k. 301/2-302/1, częściowo zeznania A. P. (1) k. 343/2-344/1.

Samochód marki S. (...), stanowiący własność małżonków, został zakupiony częściowo ze środków przeznaczonych przez uczestnika, a pozostałą kwotę spłaciła wnioskodawczyni. I. P. w trakcie małżeństwa kupiła na raty urządzenie T., które uczestnik sprzedał. W trakcie trwania małżeństwa wnioskodawczyni za środki pieniężne z kredytów kupiła meble kuchenne, zamrażarkę, pralkę, i kuchenkę. Raty spłacała wyłącznie I. P.. Pierwszy z kombajnów wnioskodawczyni kupiła około 1996 roku za pieniądze z tzw. polisy posagowej. Drugi kombajn małżonkowie kupili w roku 2013 za pieniądze pożyczone od brata uczestnika, a pożyczkę poręczyła I. P.. Po wyprowadzeniu się wymienionej uczestnik sprzedał przyczepkę do samochodu marki SAM. Wnioskodawczyni niejednokrotnie spłacała długi uczestnika, które miał w sklepie. Sprzęt ogrodniczy – kosę spalinową, kosiarkę spalinową, myjkę K. - zakupiono za pieniądze z kredytu zaciągniętego przez ojca uczestnika J. P., którego raty w późniejszym czasie spłacała wnioskodawczyni. Silniki mechaniczne małżonkowie otrzymali w prezencie od brata wnioskodawczyni.

Dowód: zeznania P. P. (2) k. 293/1-294/1, przesłuchanie wnioskodawczyni k. 359/2-361, umowy sprzedaży k. 260, 261-262

W skład majątku wspólnego małżonków wchodzi:

- własność działki ewidencyjnej nr (...) położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Limanowej VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w M. prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 98.226,00 zł,
- nakłady w postaci budynku mieszkalnego nr (...) wybudowanego na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Limanowej VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w M. prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 445.322,00 zł,
- nakłady w postaci wiaty garażowej wybudowanej na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Limanowej VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w M. prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 22.683,00 zł,
- nakłady w postaci dachu nad budynkami gospodarczymi i nad warsztatem zlokalizowanymi na działce ewidencyjnej nr (...) położonej w K., dla której Sąd Rejonowy w Limanowej VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w M. prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 18.184,00 zł,
- ruchomości:
 - zmywarka o wartości 500 zł,
 - lodówka o wartości 300 zł,
 - zamrażarka o wartości 500 zł,

- pralka o wartości 350 zł,
- kuchenka gazowa o wartości 150 zł,
- kosa spalinowa o wartości 500 zł,
- przyczepa samobierająca o wartości 3900 zł,
- ciągnik rolniczy C360 o nr rej. (...) o wartości 12.400 zł,
- sadzarka o wartości 500 zł,
- kombajn zbożowy o wartości 4.500 zł,
- przewracarka o wartości 1500 zł,
- samochód S. (...) o nr rej. (...) o wartości 4900 zł,
- komoda L. o wartości 150 zł,
- meble kuchenne o wartości 1050 zł,
- stół kuchenny i 6 krzeseł o wartości 800 zł,
- lampa o wartości 25 zł,
- krzesła tapicerowane w ilości 8 szt. o wartości 3200 zł,
- stół o wartości 500 zł,
- komoda R. o wartości 400 zł,
- komoda pod TV o wartości 400 zł,
- kanapa o wartości 200 zł,
- żyrandol o wartości 30 zł,
- zasłony o wartości 10 zł,
- karnisze podwójne o wartości 80 zł,
- kwietniki o wartości 120 zł,
- świeczniki o wartości 117 zł,
- szafa wnękowa o wartości 850 zł,
- materac o wartości 300 zł,
- szafka z umywalką o wartości 200 zł,
- łóżko o wartości 110 zł,
- szafka o wartości 120 zł,
- szafa trzydrzwiowa o wartości 500 zł,

- biurko o wartości 50 zł,
- szafa o wartości 400 zł,
- komoda o wartości 250 zł,
- łóżko o wartości 240 zł,
- biurko o wartości 50 zł,
- stolik pod kino domowe o wartości 120 zł,
- karnisz o wartości 20 zł,
- lampa o wartości 30 zł,
- meblościanka o wartości 650 zł,
- łóżko o wartości 110 zł,
- fotele w ilości 2 szt. o wartości 280 zł,
 - środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży urządzenia T. w kwocie 1750 zł (jeden tysiąc siedemset pięćdziesiąt złotych),

Dowód: odpis księgi wieczystej k. 7-10, wypis z rejestru gruntów k. 18, zeznania P. P. (2) k. 293/1-294/1, przesłuchanie wnioskodawczyni k. 359/2-361, umowy sprzedaży k. 260, 261-262, opinie biegłych rzeczoznawców majątkowych k. 364-398, 406-424.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dokumentach przedłożonych w poczet materiału dowodowego – wyroku rozwodowym, odpisach ksiąg wieczystych, wypisach z rejestru gruntu, zaświadczeniu o dochodach, akcie oskarżenia, dokumentacji medycznej uczestnika, w tym opinii sądowo-lekarskiej stworzonej na potrzeby innego postępowania, prywatnym wyliczeniu wnioskodawczyni, przedłożonych fakturach i potwierdzeniach przelewów, umowach sprzedaży.

Sąd nie znalazł podstaw, by negować wiarygodność powyższych dokumentów, a strony postępowania nie negowały ich autentyczności i treści. Sąd miał na uwadze, iż stworzona na potrzeby innego postępowania opinia stanowi wyłącznie dokument prywatny, jednakże jej treść została potwierdzona innymi dowodami, zwłaszcza dokumentacją medyczną.

Z uwagi na konieczność zasięgnięcia wiadomości specjalnych Sąd dopuścił dowody z opinii biegłych rzeczoznawców majątkowych na okoliczność oszacowania wartości nieruchomości i nakładów z majątku wspólnego na nieruchomość uczestnika oraz oszacowania wartości ruchomości. Obie opinie zostały sporządzone w sposób kompleksowy, fachowy i klarowny przez osoby posiadające w tym zakresie odpowiednie kwalifikacje. Biegli odpowiedzieli zrozumiale na wszystkie pytania zadane przez Sąd, wskazując na czym oparli sformułowane wnioski. Ich treść nie była kwestionowana przez strony.

Sąd uznał za całkowicie wiarygodne zeznania świadków Z. D., G. P., P. P. (2), W. P., S. Ł., A. D., Z. D., B. P., S. N. oraz M. C.. Zeznania wymienionych świadków są spójne wewnętrznie i zewnętrznie, logiczne, rzeczowe i pokrywają się wzajemnie, bądź uzupełniają. Niektórzy ze świadków, pomimo wiarygodności ich zeznań, w niedużym zakresie przyczynili się do poczynienia ustaleń faktycznych, albowiem mieli oni niewielką wiedzę o okolicznościach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Mowa tutaj o zeznaniach S. Ł., który nie miał wiadomości o sprawach majątkowych stron oraz o tym kto finansował budowę do domu, do kogo należały materiały, wskazując jedynie, że pomagał podczas budowy. Również niewiele w przedmiocie majątku wspólnego małżonków wiedziała Z. D., która wskazała, iż nie ma wiedzy odnośnie do wykonanych remontów, nie wie także do kogo należały materiały. Świadek opisała

jednak szczegółowo sytuację panującą w rodzinie wnioskodawczynie i uczestnika, wspominając sytuację z 2007 roku i podnosząc, że to wnioskodawczynie w większym stopniu była zaangażowana w spłacanie kredytów zaciągniętych na zakup przedmiotów do domu. Oceniając zeznania A. D. Sąd miał na uwadze, iż jest on bratem wnioskodawczynie, jednakże jego zeznania są szczerze i obiektywne. Świadek nie starał się nadmiernie postawić uczestnika w złym świetle, wskazując, iż pomiędzy stronami wszystko układało się poprawnie na początku małżeństwa, a rodzice uczestnika także pomagali finansowo przy budowie. Szczególnie do poczynienia ustaleń przyczyniły się szczegółowe zeznania Z. D., która opisała dokładnie okoliczności budowy domu, pomoc osób trzecich podczas jej trwania, a także sytuację panującą w rodzinie stron związaną z nałogiem uczestnika. Świadek składała zeznania w sposób wyważony, szczerze wskazując, iż ma wiedzy czy rodzina uczestnika pomagała przy budowie, gdyż nie przebywała tam często. Ze szczególną ostrożnością Sąd ocenił zeznania synów wnioskodawczynie i uczestnika – P. P. (2), W. P., G. P. – mając na uwadze, iż z uwagi na negatywny stosunek do uczestnika z powodu jego zachowania związanego z nadużywaniem alkoholu ich zeznania mogą być stronnicze. Wskazać jednak należy, że Sąd uznał w całości za wiarygodne depozycje wymienionych osób, albowiem cechowały się obiektywizmem i znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Twierdzenia świadków, którzy opisali szczegółowo relacje panujące pomiędzy członkami rodziny i wzajemne zależności, pozwoliły na ustalenia konieczne do rozstrzygnięcia wniosku o ustalenie nierównych udziałów. G. P. szczerze wskazywał, że kuzynki i babcia ze strony uczestnika czynnie pomagały przy pracach na gospodarstwie, a uczestnik brał udział w budowie domu. P. P. (2) wiarygodnie wskazał, iż był krótki okres po wyroku karnym gdy uczestnik nie nadużywał alkoholu, nie ukrywał także, że członkowie rodziny uczestnika brali czynny udział w budowie. Zeznał, co pokrywa się z depozycjami samej wnioskodawczynie, iż częściowo opiekę sprawowała nad nim babcia – matka uczestnika, a uczestnik pomagał przy różnego rodzaju pracach, gdy był trzeźwy. Świadek nie ukrywał, że materiał w postaci drewna pochodził z działek należących do uczestnika, a pomoc świadczyli także członkowie jego rodziny. Również W. P. szczerze wskazywał na okresy, gdy uczestnik nie nadużywał alkoholu, jednakże z depozycji wymienionego wynika, iż był to bardzo krótki okres. Twierdzenia świadka potwierdzają relacje panujące pomiędzy członkami rodziny, które dalekie były od standardowych. Zeznania B. P. cechowała obiektywność, a świadek rzeczowo wskazał na okoliczności związane z budową domu, wskazując okoliczności, o których nie ma wiedzy. Świadek wskazał, iż uczestnik pracował za granicą około 3 miesiące, a z zeznań pozostałych świadków wynika, iż był to okres około pięcioletni, jednakże sprzeczność ta nie podważyła wiarygodności świadka. Okoliczność ta znalazła potwierdzenie w zeznaniach wnioskodawczynie, która podała, że uczestnik przywiózł „może dwie wypłaty”, a później brat nie chciał go brać do pracy bo pił. Również zeznania S. N. i M. C. były rzeczowe i logiczne, co więcej, pokrywały się z pozostałym materiałem dowodowym. S. N. wskazał, iż początki małżeństwa były dobre, a sytuacja uległa zmianie z powodu problemów z alkoholem uczestnika i jego zachowania. Sąd poddał natomiast w wątpliwość twierdzenie, zgodnie z którym problemy zaczęły się po przeprowadzeniu się stron do nowego domu, gdyż jak wynika z depozycji innych przesłuchiowanych osób, zwłaszcza wnioskodawczynie, problemy uczestnika z alkoholem rozpoczęły się już w roku 2001, a wprowadzenie się do nowego domu miało miejsce w 2003 roku. Powyższe wynika zapewne z okoliczności, iż świadek nie jest osobą szczególnie bliską stronom, zatem mógł nie posiadać aż tak szczegółowej wiedzy o problemach uczestnika, zwłaszcza, iż wnioskodawczynie nie musiała czuć potrzeby o tym opowiadać. Zeznania M. C. co prawda nie były obszerne, ale pozwoliły na potwierdzenie okoliczności zaprzestania pracy stolarskiej przez uczestnika oraz wynajmowania domu osobom trzecim.

Niejednolicie należało ocenić zeznania świadków J. P. i A. P. (2), J. P. (brata uczestnika), S. L. oraz A. P. (1). Z zeznań rodziców uczestnika – J. P. i A. P. (2) – można odczytać głęboką niechęć do I. P. i synów stron, wynikającą zapewne z zawiedzionych oczekiwań związanych z pracą w gospodarstwie. Świadczyli, iż w ich ocenie wnioskodawczynie wraz z synami poświęcała zbyt mało czasu na pracę w gospodarstwie rolnym. Zeznania wymienionych świadków są bardzo stronnicze, gdyż niejako obwiniają oni wnioskodawczynie za zaistniałą sytuację, wskazując, iż nadużywanie alkoholu przez uczestnika było efektem zbytniego poświęcenia się przez wnioskodawczynie pracy zawodowej. Zupełnie niewiarygodne są twierdzenia J. P., iż mieli oni wszystkie materiały na budowę domu stron, albowiem przeczą temu pozostałe zgromadzone dowody w postaci zeznań świadków. Zarówno wnioskodawczynie, jak i członkowie rodzin stron wskazywali, iż materiały tylko częściowo pochodziły od rodziny od strony P. P. (1), ale pomoc w tym zakresie świadczyli także członkowie rodziny wnioskodawczynie. Również za niewiarygodne należy uznać, iż wszystkie maszyny do warsztatu stolarskiego zostały zakupione przez świadka, a uczestnik nic nie kupował.

Twierdzenie to zostało podniesione wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania i niewiele ma wspólnego z rzeczywistym stanem rzeczy. Należy wskazać, iż wnioskodawczyni nie negowała, że większość maszyn należała do świadka, wymieniając wyłącznie kilka urządzeń, niekoniecznie stolarskich, które zostały zakupione przez uczestnika. Całkowicie sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego są twierdzenia, jakoby wnioskodawczyni celowo miała dostarczać uczestnikowi alkoholu, „żeby go opić”. P. P. (1) pod wpływem alkoholu zachowywał się agresywnie, używał wobec wymienionej przemoc zarówno psychicznej, jak i fizycznej, dlatego trudno uwierzyć, by I. P. celowo dostarczała uczestnikowi alkohol, skoro później musiałaby znosić upokarzające zachowania z jego strony. Nie zasługiwały na wiarę twierdzenia, iż wnuki świadka nie chciały pracować ani w polu, ani w stolarni. Po pierwsze, praca dzieci w stolarni, a nawet dorosłych nie mających odpowiedniego przygotowania technicznego może doprowadzić do tragedii, dlatego trudno jest zrozumieć oczekiwania świadka, że wnuki powinny pomagać przy pracach w stolarni. Po drugie, z zeznań świadków, także osób trzecich niebędących zaangażowanymi w spór, wynika, że zarówno wnioskodawczyni, jak i dzieci stron pracowali na gospodarstwie. Co więcej, w późniejszym okresie to wnuki świadka wykonywały prace, których nie zrobił uczestnik z powodu upojenia alkoholowego. Zupełnie irracjonalne są twierdzenia, jakoby wnuk miał włamywać się do domu. Należy wskazać, że dzieci stron pozostawiły w domu część swoich rzeczy, miały zatem prawo je odebrać, a uczestnik powinien był je wydać dobrowolnie, za czym przemawiają chociażby zasady współżycia społecznego. Świadek G. P. zeznał, iż był w domu dwukrotnie celem załagodzenia sytuacji, jednakże P. P. (1) przepędził go siekierą. Zachowanie uczestnika dalekie jest od przeciętnych standardów życia rodzinnego, a uczestnik jeżeli czuł, że jego prawa zostały naruszone powinien był zgłosić interwencję Policji, a nie narażać zdrowie, bądź życie świadka wychodząc na naprzeciw z siekierą. Niewiarygodne i co najmniej dziwne są depozycje, że porządku i modlitwy dzieci uczył uczestnik. Należy wskazać, iż uczestnik większość zarobionych pieniędzy, a także pieniądze zabrane dzieciom przeznaczal na alkohol. Nadto, świadkowie zgodnie zeznawali, szczególne znaczenie z wiadomych względów mają depozycje dzieci stron, że opieka nad nimi, odrabianie zadań, zawożenie ich do lekarzy spoczywało na wnioskodawczyni. Odnosząc się do twierdzeń A. P. (2), że uczestnik do dnia dzisiejszego pracuje na polu należy wskazać, iż są one w ocenie Sądu niewiarygodne. Po pierwsze, świadkowie, w tym dzieci stron, wskazały, iż uczestnik nie wykonuje już większości prac w gospodarstwie. Po drugie, sam P. P. (1) we wniosku o zwolnienie od kosztów wskazał, że gospodarstwo rolne nie generuje zysków, gdyż nie może na nim pracować z uwagi na stan zdrowia. Na marginesie tylko należy dodać, że większość wykazanych przez uczestnika schorzeń nie stanowi znacznego odstępstwa od schorzeń występujących u przeciętnego człowieka w tym wieku (m.in. problemy z kręgosłupem), a pozostałą część schorzeń stanowi następstwo nałogu, z którego P. P. (1) nawet nie stara się wyjść. Również niewiarygodne są depozycje świadka, że członkowie rodziny wnioskodawczyni nie pomagali przy budowie domu, gdyż pozostają w jawnej sprzeczności z zeznaniami większości świadków, w tym członków rodziny uczestnika. Twierdzenia dotyczące pustaków, które rzekomo miały być przeznaczone na budowę domu stron także należało uznać za niewiarygodne. Sąd nie neguje, iż świadkowie mieli pustaki, jednakże brak jest wystarczających dowodów, że zostały one przeznaczone na budowę domu stron. Przedłożona płyta z nagraniem z wesela nie potwierdza w żadnym stopniu, że akurat te pustaki przeznaczono na ten konkretnie dom. Świadek wskazała, iż w tym samym czasie budował się brat uczestnika J., więc przedmiotowe pustaki mogły zostać przeznaczone także na budowę jego domu. Nie przedstawiono żadnych dowodów na potwierdzenie, że pustaki podarowano stronom na budowę ich domu, a dowód z nagrania z wesela jest w tym zakresie niewystarczający. W tym zakresie odmówiono także wiary zeznaniom brata uczestnika J. P.. Na wiarę nie zasługiwały twierdzenia, iż uczestnik rozpoczął nadużywanie alkoholu dopiero od wyprowadzenia się żony, albowiem przeczy temu pozostały materiał dowodowy, zwłaszcza zeznania wnioskodawczyni i dzieci stron. Zupełnie stronnicze i niezgodne z rzeczywistością są depozycje, z których wynika, iż rodzina wnioskodawczyni nie udzielała się przy budowie domu, gdyż zupełnie odmienne wnioski wynikają z zeznań przeważającej liczby świadków, które sąd uznał za wiarygodne. Odnosząc się do zeznań S. L. nie można obdarzyć wiarygodnością twierdzenia, iż „P. (wnioskodawca – przyp.) popijał jak każdy mężczyzna”. P. P. (1) cierpi na zespół uzależnienia, jest niezdolny do pracy z uwagi na możliwe ataki padaczki będące jego skutkiem, dlatego trudno uznać, że przeciętny mężczyzna spożywa dziennie taką ilość alkoholu jak uczestnik. W pozostałym zakresie zeznania świadka uznano za wiarygodne, jednakże nie przyczyniły się one znacznie do poczynienia ustaleń faktycznych, gdyż świadek nie miał szczegółowej wiedzy w przedmiocie niniejszego postępowania. Zeznania A. P. (1) Sąd w przeważającej mierze uznał za wiarygodne, gdyż są one w ocenie Sądu niezwykle szczerze i obiektywne. Świadek obiektywnie wskazał, iż nałóg alkoholowy uczestnika doprowadził do utraty klientów w stolarni, a rodzina utrzymywała się wówczas z pracy w gospodarstwie i pracy wnioskodawczyni. Za

niewiarygodne należało uznać wyłącznie depozycje dotyczące pustaków przeznaczonych na budowę domu stron, gdyż jak już wskazano powyżej, brak jest obiektywnych dowodów, które potwierdzałyby, iż pustaki zostały przeznaczone na budowę tego konkretnie domu, zwłaszcza, że w tym samym czasie budował się także J. P..

Na przymiot całkowitej wiarygodności zasługiwały zeznania wnioskodawczynie I. P., której twierdzenia zostały poparte zeznaniami świadków, zwłaszcza przez dzieci stron, które brały bezpośredni udział w mających miejsce zdarzeniach. Wnioskodawczynie pomimo bezpośredniego zainteresowania rozstrzygnięciem sprawy składała depozycje obiektywne, szczerze wskazując, iż stosunki pomiędzy małżonkami na początku małżeństwa były dobre. Wnioskodawczynie szczerze wskazała na relacje panujące w rodzinie i nałóg uczestnika. Nie uszło uwagi Sądu, iż wnioskodawczynie miała ugodowe podejście do rozstrzygnięcia niniejszego postępowania, jednakże postawa uczestnika, który na każde posiedzenie przychodził pod wpływem alkoholu, uniemożliwiła jakąkolwiek rozsądną rozmowę w tym przedmiocie.

Sąd ostatecznie nie przesłuchiwał uczestnika, ponieważ na rozprawy, na które był wzywany do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania albo się nie stawił albo był pijany. Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2017 roku miał 3,24 promila (po badaniu przez Policję k.291/2), na rozprawę w dniu 11 stycznia 2018 roku uczestnik nie dotarł bo zasnął na przystanku przed Sądem (k.357), na rozprawę w dniu 8 lutego 2018 roku przyszedł pijany i opuścił budynek Sądu (k.359).

Podstawą ustaleń Sąd nie poczynił natomiast zeznań J. Ł., J. W. i P. K., albowiem podnoszone przez nich twierdzenia nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Świadczenie Ci poza wskazaniem, że pomagali przy budowie, a w sprawie nie było spornym, że osoby trzecie brały udział w pracach, nie wnieśli żadnych okoliczności mających znaczenie dla sprawy, gdyż nie mieli w tym zakresie wiedzy.

Sąd nie uczynił podstawą ustaleń także nagrania z wesela znajdującego się na płycie CD, albowiem nie udowadnia ono okoliczności, którą chciał wykazać uczestnik. Z faktu zgromadzenia przez A. i J. P. pustaków nie można automatycznie wnioskować, iż zostały one przeznaczone na budowę domu stron, zwłaszcza, że w tym samym czasie budował dom brat uczestnika. Nawet wykazanie poprzez nagranie, że na działce znajdowały się pustaki, nie oznacza, że wykazano fakt wykorzystania pustaków do budowy domu wnioskodawczynie i uczestnika.

Również przedłożone oświadczenie rodziców uczestnika nie stanowiła podstawy ustaleń, albowiem nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż wyrażały wyłącznie subiektywne odczucia i oceny A. i J. P. wobec wnioskodawczynie.

Postanowieniem z dnia 12 września 2018 roku (k.440) Sąd oddalił wnioski o uzupełniającą opinię biegłych na okoliczność pożytków pobranych przez uczestnika oraz nakładów z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny. W ocenie Sądu pierwszy wniosek był niezasadny i nie podlegał uwzględnieniu. Z kolei wniosek uczestnika o rozliczenie jego nakładów nie został w żaden sposób udowodniony. Zaoferowany materiał dowodowy nie pozwalał na zlecenie opinii biegłemu. Szerzej o przyczynach oddalenia ww. wniosków w uzasadnieniu do punktu V i VI postanowienia.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania o podział majątku dorobkowego jest ustalenie jego składu, wartości, poniesionych nakładów oraz podzielenie poszczególnych składników pomiędzy strony.

Do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c., w związku z art. 688 k.p.c., stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące działu spadku i zniesienia współwłasności, a w szczególności przepisy art. 618 § 2 i § 3 k.p.c. W myśl art. 684 k.p.c. dokonując podziału majątku wspólnego Sąd, w pierwszej kolejności, ustala skład i wartość majątku podlegającego podziałowi. W myśl art. 567 § 1 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi.

Stosownie do treści art. 567 § 1 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także między innymi o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym. W razie sporu co do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym sąd może w tym przedmiocie orzec postanowieniem wstępnym (art. 567 § 2 k.p.c.).

Zasadą jest, że oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Ustalenie nierównych udziałów przez Sąd w majątku wspólnym dopuszczalne jest jedynie w razie łącznego wystąpienia dla przesłanek wskazanych w zdaniu pierwszym 43 § 2 k. r. o., to jest w przypadku przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu oraz istnienia ważnych powodów, które uzasadniają ustalenie nierównych udziałów. Wykazanie powyższych przesłanek spoczywa zgodnie z art. 6 k.c. na uczestniku postępowania, który zgłosił wniosek o ustalenie nierównych udziałów.

Wymienione przesłanki muszą być spełnione łącznie i pozostawać w określonej relacji. Stąd też żadne "ważne powody" nie uzasadniają same przez się ustalenia nierównych udziałów, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, z drugiej - różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku bierze się pod uwagę dopiero wtedy, gdy za ustaleniem nierównych udziałów przemawiają "ważne powody" (vide uzasadnienie post. SN z 27 czerwca 2003 r. IV CKN 278/01 OSNC 2004/9/146)

Jako „ważne powody” należy rozumieć takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nie przyznawaniem jednemu z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do powstania której małżonek ten nie przyczynił się. Przyczynienie się małżonków do powstania majątku wspólnego stanowią zaś nie tylko ich działania prowadzące bezpośrednio do powiększenia substancji tego majątku, ale kształtuje je całokształt starań o założoną przez zawarcie małżeństwa rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb, a w szczególności postępowanie małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej w zakresie wykonywania ciężących na nich obowiązków względem rodziny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1974r. III CRN 190/74, LEX nr 7598). Judykatura obstaje za restryktywną wykładnią "ważnych powodów" w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o. (por. cyt. wyżej post. SN z dnia 27 czerwca 2003 r.).

Natomiast różny stopień przyczynienia, o czym przekonuje regulacja wspomnianego przepisu, rozpatrywany jest nie tylko w oparciu o przesłanki ekonomiczne w postaci wysokości dochodów małżonków, lecz z uwzględnieniem wartości niematerialnych, w szczególności w postaci pracy we własnym gospodarstwie domowym, jak również ich starań w zakresie wychowywania wspólnych dzieci.

Sąd Najwyższy, w swoich orzeczeniach wskazuje, że Sąd może orzec o nierównych udziałach tylko wówczas, gdy małżonek, przeciwko któremu skierowane jest takie żądanie, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynił się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1973r. III CRN 227/73, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1972r. III CRN 235/72 OSNC 1973/10/174).

Przyczyny skutkujące ustaleniem nierównych udziałów muszą mieć ewidentny i konkretny wymiar. Nie mogą budzić wątpliwości z punktu widzenia dowodowego, a zachowania małżonków muszą być skrajnie negatywne.

Odnosząc powyższe do ustalonego stanu faktycznego Sąd przyjął, iż wnioskodawczyni wykazała istnienie kompletnych przesłanek ustalenia nierównych udziałów.

W ocenie Sądu wnioskodawczyni skutecznie wykazała zawinione naganne zachowanie uczestnika, który w sposób rażący nie przyczyniał się do powiększenia majątku wspólnego. Z dowodów przeprowadzonych na okoliczność istnienia przesłanki ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym wynika, że początkowo strony wspólnie dbały o dzieci i wspólny majątek, dopóki uczestnik nie zaczął nadużywać alkoholu. Uczestnik nie wykazywał dbałości o rodzinę mimo, że posiadał takie możliwości. Miał warsztat stolarski, który prowadził wspólnie z ojcem. Był cenionym fachowcem i zanim zaczął nadużywać alkoholu miał dużo zleceń. Na drodze wspierania rodziny

stanęła jego choroba alkoholowa i poświęcał swój czas i wspólne pieniądze w znacznej części na zakup i spożycie alkoholu. Uczestnik nie angażował się też w ogóle w opiekę nad swoim dziećmi, tak że cały ciężar osobistych starań o ich rozwój i wychowanie spoczął na wnioskodawczyni. Mogła ona liczyć jedynie na pomoc teściowej, która gotowała dzieciom obiady i zajmowała się nimi po powrocie ze szkoły, kiedy wnioskodawczyni była w pracy. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego uczestnik pomimo posiadanych umiejętności stolarskich i warsztatu stolarskiego nie przyczyniał się stosownie do swoich możliwości do powstania majątku wspólnego. Pod wpływem alkoholu uczestnik niejednokrotnie stosował przemoc fizyczną wobec wnioskodawczyni. Początkowo wnioskodawczyni fakt ten ukrywała przed rodziną, mając nadzieję, że to się zmieni. Później w miejscu zamieszkania stron kilkakrotnie interweniowała Policja z uwagi na zachowanie uczestnika. Wymieniony przebywał na izbie wytrzeźwień oraz prowadzona była przeciwko niemu procedura Niebieskiej Karty. Wnioskodawczyni z uwagi na agresywne zachowanie uczestnika i wszczynane awantur pod wpływem alkoholu zmuszona była wyprowadzić się z dziećmi z zajmowanego domu. Uczestnik zaczął wówczas wynajmować wspólnie wybudowany dom osobom trzecim. Środki uzyskane z czynszu najmu wydawał na alkohol, nie przekazywał żadnych kwot wnioskodawczyni. Uczestnikowi z uwagi na jazdę samochodem w stanie nietrzeźwości zatrzymano prawo jazdy w dniu 13 maja 2007 roku.

Wnioskodawczyni wróciła do pracy zawodowej w 2001 roku. Wcześniej uzyskiwała świadczenia z tytułu urlopu macierzyńskiego i wychowawczego. Strony wspólnie prowadziły gospodarstwo rolne, ale odkąd uczestnik zaczął nadużywać alkoholu wnioskodawczyni musiała wspólnie z dziećmi przejąć wszystkie obowiązki na gospodarstwie. W prowadzeniu gospodarstwa pomagali jej teściowie. Często wnioskodawczyni musiała wstać wcześniej rano, żeby nakarmić zwierzęta, umyć się, przygotować dzieci i odwieźć je później do szkoły i przedszkola. Wnioskodawca w tym czasie spał albo pił, a po powrocie z pracy wnioskodawczyni musiała z dziećmi pracować na gospodarstwie.

Praktycznie cały ciężar opieki nad piątką dzieci stron, ich wychowaniem oraz utrzymaniem domu spoczywał na wnioskodawczyni co najmniej od 2001 roku, kiedy uczestnik już bardzo nadużywał alkoholu. Ponieważ bardzo chciała się przeprowadzić do nowego domu z dziećmi, z uwagi na złe warunki w starym domu, w którym mieszkali wnioskodawczyni pożyczala pieniądze od rodzeństwa, kupowała sprzęt AGD na raty. Strony wprowadziły się do częściowo wykończonego domu w 2003 roku, ale uczestnik pomimo, że był wykwalifikowanym stolarzem i takie prace wykonywał wcześniej, nie ułożył już parkietów i nie zrobił mebli do kuchni, bo pił. Dalsze prace wykończeniowe domu i budynków gospodarczych trwały aż do 2013 roku. Były one głównie wynikiem ogromnej determinacji wnioskodawczyni, która metodą gospodarczą przy pomocy rodziny wykonywała kolejne prace, zadłużając się na zakup materiałów. Dodatkowo musiała spłacać długi uczestnika zaciągnięte na alkohol w sklepie i płacić za jego pobyty na izbie wytrzeźwień.

Pomimo całej tej sytuacji wnioskodawczyni chciała uchronić swoją rodzinę przed rozpadem. Świadczą o tym jej zeznania „Gdyby mąż nawet pił, a nie znęcał się nade mną, to ja mieszkałabym tam do dzisiaj” (k.360). Zabiegała o leczenie odwykowe uczestnika, pomimo sprzeciwu jego rodziny, która starała się bagatelizować problem. Na pierwsze leczenie uczestnik w ogóle nie pojechał, po drugim od razu zaczął pić.

W ocenie Sądu dysproporcja pomiędzy byłymi małżonkami w wysiłkach i staraniach o utrzymanie i powiększenie ich wspólnego majątku daje podstawę do zastosowania wyjątkowej normy art. 43 § 2 i § 3 k.r.io. i ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym na korzyść wnioskodawczyni. Sąd ostatecznie uznał za uzasadnione przyjęcie, że udział wnioskodawczyni w majątku wspólnym winien wynosić 70% zaś uczestnika 30%. Taki podział ma uzasadnienie w ustalonym w tej sprawie stanie faktycznym. W ocenie Sądu brak było możliwości innego podziału.

Decydujące dla rozstrzygnięcia w sprawie o podziału majątku dorobkowego są okoliczności istniejące w chwili podziału tegoż majątku, zgodnie z treścią art. 316 § 1 k.p.c. Orzekając o sposobie podziału majątku wspólnego należało mieć na względzie przede wszystkim usprawiedliwione interesy każdego z byłych małżonków, ich sytuację osobistą, majątkową i rodzinną (por. post. SN z dnia 27 sierpnia 1979 r III CKN 137/79 OSNCP 1980/2/33).

W trakcie tego małżeństwa powstały składniki majątkowe objęte podziałem w niniejszym postępowaniu. Zgodnie z obowiązującym prawem, wszystko, co powstało w trakcie małżeństwa, objęte jest domniemaniem, że stanowi

majątek wspólny. Dotyczy to także majątku w postaci wspólnego domu budowanego na działce jednego z małżonków, stanowiącego w sensie prawnym nakład z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków. Ciężar wykazania, iż taki składnik nie wchodzi do majątku wspólnego spoczywa na tym małżonku, który takie twierdzenia podnosi (art. 6 k.c.). W przedmiotowej sprawie, wbrew temu, co twierdził uczestnik nie zostało w żaden sposób wykazane, że majątek wspólny stanowi wyłącznie nakład w postaci tynkowania zewnętrznego i wewnętrznego budynku mieszkalnego (tylko w zakresie robocizny) i wartość blachy na dach plus robocizna oraz ruchomości (k.252).

Strony rozpoczęły budowę domu już po zawarciu małżeństwa, mając wówczas po 19 lat. Dom został wybudowany na nieruchomości uczestnika z majątku wspólnego stron oraz przy pomocy ich rodzin. Jego budowa systemem gospodarczym trwała do 2003 roku, kiedy to strony wprowadziły się do częściowo wykończonego domu. Prace wykończeniowe trwały jeszcze przez następne 10 lat. W ocenie Sądu pomoc świadczona przez rodziny stron przy budowie domu była pomocą dla obojga małżonków, bowiem w żaden sposób nie wykazano, że było inaczej. Dom budowany był bowiem w trakcie małżeństwa, przez małżonków i z przeznaczeniem na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych rodziny, którą stworzyli. Z zeznań świadków, nie wynika aby pomoc świadczona przez rodziców stron była wyłącznie dla swojego dziecka, z wyłączeniem współmałżonka. Początkowo uczestnik nie trwonił majątku, większość zarobionych przez siebie pieniędzy przeznaczal na potrzeby rodziny.

W rozpoznawanej sprawie w zakresie składników majątkowych zgłoszonych przez uczestników postępowania do podziału znalazły się: nieruchomość, nakłady z majątku wspólnego stron na budynek mieszkalny wzniesiony w trakcie trwania małżeństwa na nieruchomości uczestnika i budynki gospodarcze, ruchomości oraz środki pieniężne uzyskane przez uczestnika ze sprzedaży urządzenia T.. Sporna między stronami była wysokość poczynionych przez strony nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w postaci wybudowania domu jednorodzinnego oraz wiaty garażowej i dachu nad budynkami gospodarczymi. Sporne były początkowo również ruchomości wchodzące w skład majątku wspólnego, jednak strony na rozprawie poprzedzającej wydanie postanowienia zgodnie przyjęły, że w skład majątku wchodzi ruchomości objęte opinią biegłego z wyjątkiem zestawu głośników i wzmacniacza do kina domowego (poz. 9 i 10 opinii, k.409/2) stanowiące własność syna stron. Ustaliły również zgodnie, iż w skład majątku wspólnego nie wchodzi inwentarz żywy. Jako, że uczestnik nie zaprzeczał, że sprzedał po rozwodzie urządzenie T., strony zgodnie ustaliły wysokość środków otrzymanych ze sprzedaży na kwotę 1750 zł.

Ponieważ wartość składników majątkowych była sporna Sąd na tą okoliczność dopuścił dowód z opinii biegłych rzeczoznawców.

W skład majątku podlegającemu podziałowi należy zaliczyć wartość nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w następujących kwotach:

- 445.332 zł jako nakład w postaci budynku mieszkalnego nr (...) wybudowanego na działce ewidencyjnej nr (...),
- 22.683 zł jako nakład w postaci wiaty garażowej wybudowanej na działce ewidencyjnej nr (...),
- 18.184 zł jako nakład w postaci dachu nad budynkami gospodarczymi i nad warsztatem zlokalizowanymi na działce ewidencyjnej nr (...).

Strony od początku postępowania wnosili zgodnie o przyznanie wartości nakładów na rzecz uczestnika, który jest właścicielem nieruchomości. Ruchomości wchodzące w skład majątku wspólnego stron to głównie wyposażenie domu stron, w którym od kilku lat mieszka tylko uczestnik. Wnioskodawczyni nie ma do nich dostępu od kilku lat. Ponadto uczestnik wynajmuje pokoje w tym domu obcym osobom, co z pewnością ma wpływ na ich stan. W tym stanie rzeczy brak jest podstaw aby ruchomości znajdujące się w domu, stanowiące jego wyposażenie przyznać na rzecz wnioskodawczyni. Uczestnik początkowo wnosil o przyznanie na jego rzecz ciągnika rolniczego i kombajnu, na rozprawie poprzedzającej wydanie postanowienia wniósł jednak o ich przyznanie na rzecz wnioskodawczyni. W ocenie Sądu, w sytuacji gdy wnioskodawczyni musiała się wyprowadzić z domu i mieszka tymczasowo u swojej siostry, należy się zgodzić, że nie ma gdzie przechować takich maszyn. Ponadto uczestnik jest właścicielem dużego gospodarstwa rolnego i te maszyny mogą być mu potrzebne. W ustalonym stanie faktycznym słuszne są również

obawy wnioskodawczyni, że do czasu uprawomocnienia się postanowienia w niniejszej sprawie uczestnik sprzeda części od kombajnu czy traktora. Z przesłuchania stron i zeznań świadków wynika, iż uczestnik niejednokrotnie sprzedawał wspólne ruchomości na alkohol. Z tych powodów Sąd przyznał wszystkie nakłady i ruchomości z wyjątkiem samochodu na rzecz uczestnika. Łącznie uczestnik otrzymał składniki majątkowe o wartości 524.401 zł.

Wnioskodawczyni zgodnie ze zgodnym stanowiskiem stron otrzymała dz. ew. 648/7 oraz samochód S. (...) tj. łączne składniki majątkowe o wartości 103.126 zł.

Udział wnioskodawczyni w majątku wspólnym wynosi 70%, co odpowiada kwocie 439.268 zł (70% z 627.527 zł), natomiast udział uczestnika wynosi 30%, co stanowi odpowiednio kwotę 188.258 zł (30% z 627.527 zł).

Z uwagi na to, że wartość majątku przyznanego uczestnikowi przewyższa wartość jego udziału o 336.142.90 zł, wnioskodawczyni należy się dopłata,

Z uwagi na wielkość zasądzonej dopłaty i sytuację materialną uczestnika zobowiązanego do jej uiszczenia, Sąd odroczył termin płatności na 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia w niniejszej sprawie. Sąd miał na uwadze sytuację obu stron, przede wszystkim fakt, iż wnioskodawczyni wraz dziećmi mieszka od kilku lat u swojej siostry oraz fakt, że samodzielnie sprawuje nad nimi opiekę. Uczestnik natomiast korzysta z całości wspólnego majątku, wynajmując pokoje obcym osobom. Jest on również właścicielem nieruchomości rolnych i leśnych, które może ewentualnie sprzedać na spłatę wnioskodawczyni.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawczyni o rozliczenie pożytków pobranych przez uczestnika z nieruchomości zgłoszony w piśmie z dnia 22 lutego 2016 roku (k. 127). w postaci czynszu najmu pobieranego przez uczestnika. Zgodnie z art. 207 k.c. pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów, w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. W ocenie Sądu należność z tytułu czynszu najmu lokalu, znajdującego się we wspólnej nieruchomości, jest wierzytelnością wspólną, przypadającą kilku osobom związanym węzłem współwłasności i powstała ze względu na tę współwłasność. Wniosek o rozliczenie takich pożytków, w ocenie Sądu przysługuje współwłaścicielowi nieruchomości, którym wnioskodawczyni nie jest. Poza sporem jest, iż nieruchomość, na której stoi dom i gdzie wynajmowane są pokoje stanowi własność tylko uczestnika. Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie V postanowienia.

Sąd oddalił również wniosek uczestnika o rozliczenie jego nakładów na majątek wspólny zawarty w piśmie z dnia 22 marca 2017 roku (k. 252-259). Podkreślenia wymaga fakt, iż strony zawarły związek małżeński mając po 19 lat. Fakt ten stawia w wątpliwość twierdzenia uczestnika, iż przed ślubem miał on zgromadzony materiał na budowę domu. Zgodnie z twierdzeniami uczestnika nakłady na budynek dokonane zostały z materiałów własności uczestnika, który zakupił on sam bądź jego rodzice jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego przez strony. Miedzy innymi było to 2 tysiące pustaków max, 1350 pustaków pianowych, pustaki hasiowe wykonane przez uczestnika systemem gospodarczym, 2 wagony piasku, 3 tony stali, wapno. Stolarka wykonana została z drewna z lasu uczestnika przez jego ojca, który jest stolarzem i uczestnika, który mu pomagał i była przez nich montowana. Uczestnik w żaden sposób nie wykazał, gdzie pracował i ile zarabiał przed ślubem co pozwoliłoby mu na zaoszczędzenie środków finansowych na zakup materiałów budowlanych. Ponadto jeśli takie nakłady miały miejsce to ciężar dowodu w tym zakresie obciążał uczestnika. Świadkowie potwierdzili, iż koło starego domu były zgromadzone pustaki, ale żaden z nich nie umiał wskazać ile ich było i jaka ich część została przekazana na budowę domu dla stron. Faktowi temu nie przeczyła również sama wnioskodawczyni, wskazując, że około 1/3 z tych pustaków została przeznaczona na budowę ich domu. Również przedłożona do akt płyta CD z nagraniem z wesela stron nie pozwala na przyjęcie twierdzeń uczestnika za udowodnione. Fakt zgromadzenia przez A. i J. P. pustaków nie może automatycznie oznaczać, że zostały one przeznaczone na budowę domu stron, zwłaszcza, że w tym samym czasie budował dom brat uczestnika. Ponadto, jak zostało już wcześniej podniesione, w ocenie Sądu pomoc świadczona przez rodziny stron przy budowie domu była pomocą dla obojga małżonków, bowiem w żaden sposób nie wykazano, że było inaczej. Szczególnie na początku trwania małżeństwa, kiedy strony żyły zgodnie a uczestnik nie nadużywał alkoholu. Jeśli uczestnik przeznaczał drzewo

ze swojego lasu na wieżbę dachową to również ta okoliczność powinna zostać wykazana, zwłaszcza, że strony z majątku wspólnego kupowały drzewo do warsztatu prowadzonego przez ojca uczestnika.

W punktach VII i VIII przyznano pełnomocnikom stron wynagrodzenie za pełnienie funkcji pełnomocnika z urzędu obliczone na podstawie § 8 pkt 6 i 7 oraz § 10 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu policzone według udziałów stron w majątku wspólnym. W przypadku wnioskodawczyni jej udział wynosił 439.268 zł stąd wynagrodzenie pełnomocnika to 14 400 zł plus 23% podatku Vat, natomiast udział uczestnika wynosił 188.258 zł, stąd wynagrodzenie pełnomocnika to 7200 zł plus 23% podatku Vat.

Kosztami postępowania Sąd obciążył Skarb Państwa, z uwagi na zwolnienie stron od kosztów sądowych (punkt IX postanowienia).

SSR Małgorzata Hybel